

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 74 00
F: 01 478 74 25
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

Številka: 35401-157/2010-MOP-360

Ljubljana, 5.6. 2019

EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Letni program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini za leto 2019 in poročilo o izvajanju programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini za leto 2018 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 5. člena Odloka o območjih največje obremenjenosti okolja in o programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini (Uradni list RS, št. 119/07) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela sklep:

1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila s poročilom o izvajanju programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini za leto 2018.
2. Vlada Republike Slovenije sprejme letni program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini za leto 2019.

Stojan Tramte
GENERALNI SEKRETAR

Priloge:

- ☐ obrazložitev,
- ☐ letni program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini za leto 2019,
- poročilo o izvajanju programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini v letu 2018.

Prejemniki sklepa:

- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade RS za zakonodajo,
- Agencija RS za okolje,

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

(Navedite razloge, razen za predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se obravnava po nujnem postopku – 169. člen Poslovnika državnega zbora.)

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Tanja Bolte, generalna direktorica, Direktorat za okolje,
- mag. Jana Miklavčič, vodja sektorja za odpadke, Direktorat za okolje,

- mag. Bernarda Podlipnik, višja sekretarka, Direktorat za okolje.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

(Navedite imena in priimke ter imena pravnih oseb.)

(Navedite s tem povezane stroške, ki bremenijo javnofinančna sredstva.)

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

(Navedite imena in priimke ter funkcije ali nazive.)

5. Kratek povzetek gradiva:

Sanacijski ukrepi za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini potekajo že deseto leto na podlagi Odloka o območjih največje obremenjenosti okolja in o programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini (Uradni list RS, št. 119/07) (v nadaljevanju odlok). Na podlagi 5. člena odloka Vlada Republike Slovenije sprejme letne programe ukrepov za posamezno koledarsko leto. Letni program ukrepov je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor v sodelovanju z Občino Mežica in Občino Črna na Koroškem ter Agencijo Republike Slovenije za okolje in Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, OE Ravne na Koroškem v delu o spremljanju in informativno-motivacijskih aktivnostih.

Program ukrepov je pripravljen za leto 2019.

Za izvajanje letnega programa za leto 2019 je zagotovljenih **795.500 EUR**.

Ministrstvo za okolje in prostor skupaj z letnim programom predloži tudi poročilo o izvajanju programa ukrepov za pretekli leti.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za okolje in prostor	2511-06-0048 Sanacija Zg. Mežiške doline	153246	750.000 EUR	750.000 EUR
Ministrstvo za zdravje Ministrstvo za zdravje	2711-17-0009 Izvajanje nalog na področju javnega zdravja	7084 Izvajanje javne službe na NIJZ	45.500 EUR	45.500 EUR
SKUPAJ			795.500 EUR	795.500 EUR
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

DA/NE

- pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE – Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)	
(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti, – občine in združenja občin ali pa navedite, da se gradivo ne nanaša nanje. Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo dano Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
Marko Maver DRŽAVNI SEKRETAR	

Priloge:

1. Obrazložitev
2. Letni program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini za leto 2019
3. Poročili o izvajanju programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini za leto 2018

Priloga 1

1. OBRAZLOŽITEV

Tradicija industrije svinca v Zgornji Mežiški dolini je zelo dolga, saj velja za uradni začetek rudarjenja na tem območju leto 1665. Svinec so na začetku topili na terenu v kotlih, z večanjem potreb pa so nastale topilnice, največja konec 19. stoletja. S postavitvijo centralne topilnice v Žerjavu je na tej lokaciji potekala industrija svinca. Vse od takrat je bil Žerjav območje največjih emisij svinca v okolje in je danes najbolj onesnaženi del Zgornje Mežiške doline. Svinec je ena najbolj značilnih toksičnih težkih kovin in za javno zdravje tudi svetovno najbolj problematična. V telesu nima pozitivne vloge, varnega praga ni in vsak vnos v telo je škodljiv. Še zlasti občutljivi na njegove vplive so mlajši otroci, ki so v Zgornji Mežiški dolini svincu iz okolja izpostavljeni največ iz tal, ki v njihovo telo vstopa prek drobnega prahu lokalno pridelane hrane. Povprečne vsebnosti svinca v krvi otrok iz Zgornje Mežiške doline so nedopustno visoke. Za zmanjšanje izpostavljenosti in vnosa svinca v telo prebivalcev Zgornje Mežiške doline od leta 2007 poteka program ukrepov za boljšo kakovost okolja. Izvajajo se različni ukrepi. npr. preplastitev makadamskih površin, ureditev otroških igrišč, mokro čiščenje utrjenih površin, čiščenje fasad in ostrešij ter varovalna prehrana. Cilj dolgoročnega programa je do leta 2022 doseči, da bodo imeli otroci Zgornje Mežiške doline vsebnost svinca v krvi pod 100 µg/l (95 % vseh otrok iz ZMD).

V dobrem desetletju izvajanja programa je bil dosežen napredek. Podoba krajev v Zgornji Mežiški dolini se je izboljšala, urejena so bila otroška igrišča, preplaščene številne makadamske površine, urejene fasade nekaterih stavb. V šolske programe so bile vključene vsebine v povezavi s preprečevanjem izpostavljenosti svincu, otroci pa dobivajo dodatno varovalno prehrano. Prvih nekaj let izvajanja programa so se zmanjšale tudi povprečne vrednosti svinca v krvi triletnih otrok. V letu 2007 je imel vsebnost svinca v krvi 100 µg/l in več vsak drugi triletnik, leta 2009 samo še vsak peti, po letu 2010 pa je bil ta delež še manjši. Trend zmanjševanja vsebnosti svinca v krvi se še naprej ni nadaljeval, ampak je delež triletnih otrok z visoko vsebnostjo svinca v krvi vztrajal pri okoli 10 %, v letu 2017 pa se je znova povečal na 20 %.

Obremenjenost otrok s svincem natančneje preverjamo s prevalenčno študijo, ki vključuje široko skupino otrok različne starosti iz Zgornje Mežiške doline. Ponovitev študije leta 2013 je pokazala bistveno nižje vsebnosti svinca v krvi otrok kakor prva študija, izvedena leta 2008. V letu 2018 je bila študija znova ponovljena, vrednosti svinca v krvi otrok pa so bile sicer nižje kot leta 2008, vendar nekoliko višje kakor leta 2013. Ti rezultati kažejo, da pristopi niso dovolj učinkoviti in jih bo treba okrepiti materialno in vsebinsko.

Najočitnejši primer je uporaba s težkimi kovinami onesnaženega gradbenega materiala, ki ostaja skoraj neomejena.

Na podlagi 5. člena odloka Vlada Republike Slovenije sprejme letne programe ukrepov za posamezno koledarsko leto. Letna programa ukrepov je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor v sodelovanju z občinama Mežica in Črna na Koroškem ter Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, OE Ravne na Koroškem (v nadaljevanju NIJZ) in Agencijo Republike Slovenije za okolje (v nadaljevanju ARSO). Sredstva za izvedbo letnega programa ukrepov za leto 2019 so za okoljske ukrepe zagotovljena na proračunski postavki MOP 153246 in NRP2511-06-0048 Sanacija Zg. Mežiške doline ter Proračunski postavki Ministrstva za zdravje 7084 Izvajanje javne službe na NIJZ, ukrep št. 2711-17-0009 – Izvajanje nalog na področju javnega zdravja.

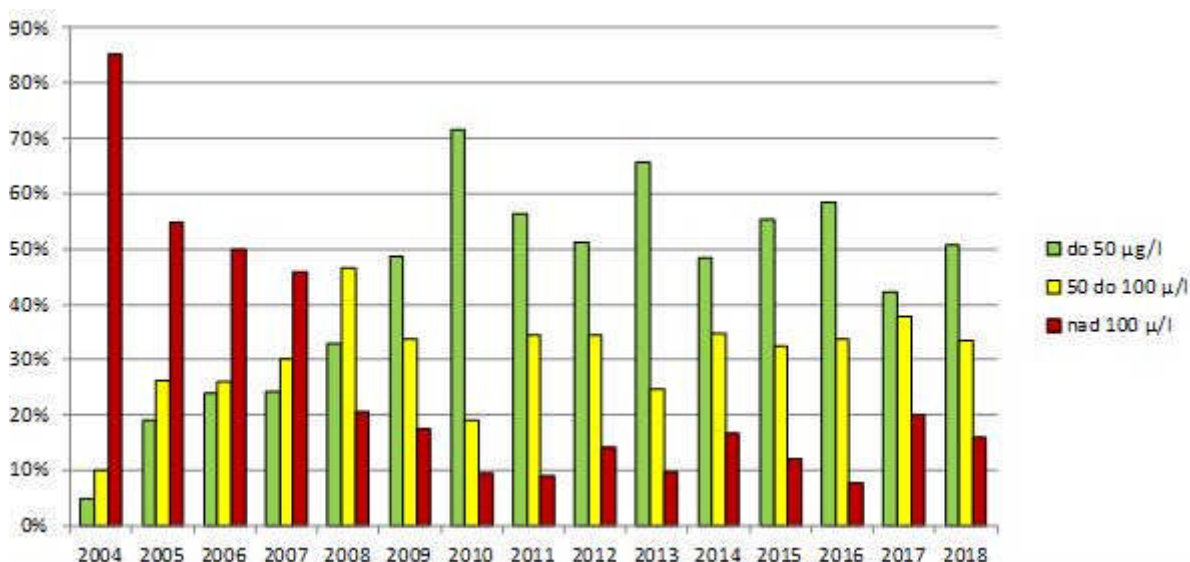
2. IZHODIŠČA ZA PROGRAM UKREPOV 2019

Vrednost svinca v krvi otrok je kazalnik izpostavljenosti svincu iz različnih virov iz okolja, v katerem otroci živijo. V programu ukrepov je določena kot temeljno merilo za oceno napredka programa. Želimo doseči čim nižje vsebnosti svinca pri vseh otrocih, saj za svinec varnostni prag sploh ni

določen in je vsaka prisotnost v telesu nezaželena. Stanje v Zgornji Mežiški dolini pa na žalost kaže, da je v nekaterih primerih tudi 100 µg/l težko dosegljiv cilj.

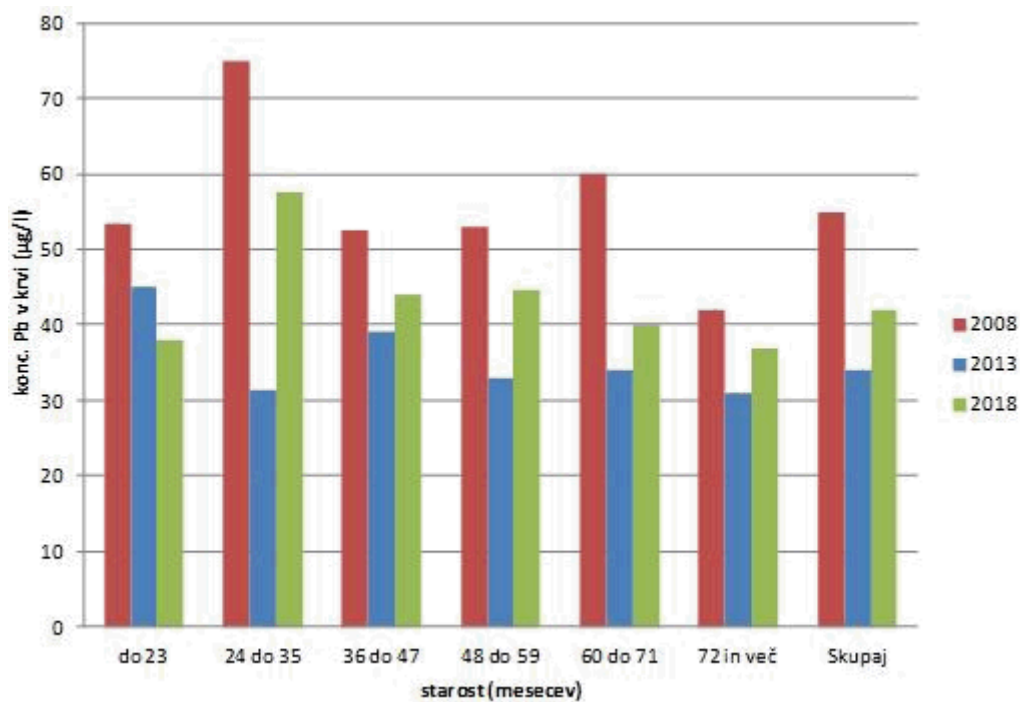
V okviru programa vsako leto spremljamo vsebnost svinca v krvi triletnih otrok (v starosti 24–48 mesecev) iz Zgornje Mežiške doline, ker je to najboljčutljivejša skupina otrok. Vsakih pet let izvedemo prevalenčno študijo, v katero so vključeni otroci v starosti od enega do šest let (12–72 mesecev) in devetletnike (108–120 mesecev) iz Zgornje Mežiške doline ter tri leta (24–48 mesecev) stare otroke iz Spodnje Mežiške doline. Prevalenčna študija je bila drugič ponovljena v letu 2018. Skupno so bili vzorci krvi odvzeti 526 otrokom iz Mežiške doline.

Prikaz primerjave rezultatov za vrednost svinca v krvi triletnikov iz Zgornje Mežiške kaže, da se je ta najprej zmanjševala, nato pa ustalila. Primerjava obdobj 2006–2007, 2008–2009 in 2010–2011 kaže, da je imelo na začetku visoke vrednosti (≥ 100 µg/l) svinca v krvi več kakor 50 % otrok, kar se je najprej zmanjšalo na 20 %, nato pa ustalilo pri okoli 10 %. V letih 2010, 2011, 2013 in 2016 je delež triletnikov z vrednostjo svinca v krvi, nižjo od 100 µg/l, že presegal 90 %, v letih 2017 in 2018 pa komaj 80 %.

Slika: Primerjava deležev tri leta starih otrok iz Zgornje Mežiške doline glede na izmerjene vsebnosti svinca v krvi otrok

Prevalenčna študija leta 2018 je potrdila, da je skupina triletnikov najbolj obremenjena skupina otrok, saj so bile v tej skupini ugotovljene najvišje vrednosti svinca. V celotni testirani populaciji otrok iz Zgornje Mežiške doline (316) otrok je 28 (8,9 %) otrok. Študija je pokazala tudi, da so otroci iz Zgornje Mežiške doline s svincem bolj obremenjeni od otrok iz Spodnje Mežiške doline, saj je bila mediana vrednosti svinca za več kot dvakratnik višja. Najbolj zaskrbljujoča ugotovitev študije pa je bila, da se vrednosti svinca v krvi otrok od leta 2013 niso zmanjšale.

Slika: Primerjava mediane vrednosti svine v krvi otrok iz Zgornje Mežiške doline po starostnih skupinah v letih 2008, 2013 in 2018

V prihodnje bo treba:

- ☐ krepiti preprečevanje prenosa onesnaženja iz delovnega v domače okolje,
- ☐ omejiti delo z materialom, ki povzroča tvorjenje onesnaženega prahu,
- ☐ krepiti zavedanje prebivalstva o nevarnosti svine za zdravje,
- ☐ uvesti možne ukrepe v socialno šibka okolja,
- ☐ vzdrževati ustrezno stanje po sanaciji,
- ☐ usklajeno delovati in smernice programa upoštevati tudi pri drugih dejavnostih v dolini.

				Leto 2019
UKREPI po točkah iz priloge 2 odloka		Občina Mežica	Občina Črna	SKUPAJ
2.1	Zamenjava onesnažene zemlje in zasejanje trave na javnih površinah, ki so namenjene zadrževanju otrok		15.000 EUR	15.000 EUR
Č	Zamenjava zemlje (vzdrževanje otroških igrišč Rudarjevo, Center, Žerjav)		5.000 EUR	
Č	Celovita ureditev območja okoli osnovne šole in vrtca (Zatravitev oziroma ureditev protiprašnih pregrad na zelenem območju okrog šole in vrtca, zamenjava onesnaženega proda na igrišču vrtca)		10.000 EUR	
2.2	Preplastitev javnih površin, kjer se gibljejo in zadržujejo otroci	190.000 EUR	401.000 EUR	591.000 EUR
M	Celovita ureditev in preplastitev makadamskih površin s prekomerno vsebnostjo težkih kovin v Športnem parku Mežica (380.000 EUR v dveletnem obdobju)	190.000 EUR		
Č	Asfaltiranje makadamskih površin pri kmetijah – Črna in okolica - Spodnje Javorje – kmetija Prčnik v dolžini 180 m – neposredna bližina vodohrana; - Ludranski vrh – stavba v dolžini 180 m; - Bistra – kmetija Plaznik v dolžini 180 m.		116.000 EUR	
	Asfaltiranje površin – središče Črne z ožjo okolico - celovita ureditev območja okoli osnovne šole Črna in vrtca Kralj Matjaž – ureditev parkirišč, dovoznih poti za šolo in vrtec v dolžini 105 m, ureditev večnamenskega igrišča; - asfaltiranje ulice Rešer – pokopališče v dolžini 140 m; - asfaltiranje makadamske ceste Kranjc v dolžini 125 m.		235.000 EUR	
	Asfaltiranje površin – Žerjav 50.000 € - asfaltiranje makadamske ceste Kranjc v dolžini 100 m; - asfaltiranje makadamske površine pri otroškem igrišču –		50.000 EUR	

	Kopalca – središče Žerjava).			
2.3	Mokro čiščenje javnih površin	27.000 EUR	15.000 EUR	42.000 EUR
M	Predvideno je mokro čiščenje utrjenih površin z namenskim strojem. Čiščenje se bo redno izvajalo na utrjenih površinah v Mežici in okoliških zaselkih, na lokalnih cestah, pločnikih, križiščih in parkiriščih.	27.000 EUR		
Č	Čiščenje utrjenih javnih površin na območju krajev Črna z okolico in Žerjav z namenskim čistilnim strojem		15.000 EUR	
2.4	Ureditev golih javnih površin z rastlinskimi prevlekami		3.000 EUR	3.000 EUR
Č	Ozelenitve golih površin v krajih Črna in Žerjav		3.000 EUR	
2.5	Določitev lokacij za varno vrtnarjenje		2.000 EUR	2.000 EUR
Č	Vzdrževanje varnega vrta v Žerjavu		2.000 EUR	
2.6	Dodeljevanje subvencij za zagotovitev varovalne prehrane javnim vzgojno-izobraževalnim zavodom in drugim javnim zavodom za vzgojo, izobraževanje in zdravstveno varstvo otrok	8.000 EUR	14.000 EUR	22.000 EUR
M	V Mežici se ukrep izvaja v vrtcu in je vanj vključenih približno 100 otrok. V okviru ukrepa so v jedilnik otrok vključena živila z visoko vsebnostjo železa, kalcija in vitamina C, ki negativno vplivajo na vezavo svinca.	8.000 EUR		
Č	V Črni na Koroškem se ukrep izvaja v vrtcu in 1. razredu osnovne šole ter vključuje več kot 100 otrok. V okviru ukrepa so v jedilnik otrok vključena živila z visoko vsebnostjo železa, kalcija in vitamina C, ki negativno vplivajo na vezavo svinca.		14.000 EUR	
2.7	Čiščenje fasad in ostrešij stavb, namenjenih prebivanju	Ukrepi v letu 2019 niso predvideni		
2.8	Vzpostavitev in izvajanje obveščanja in ozaveščanja prebivalcev o možnih virih strupenih kovin in načinih zmanjšanja njihovega vnosa v telo ter o varni in varovalni			25.000,00 EUR

	prehrani			
NIJZ	V okviru ukrepa so predvidene naslednje aktivnosti: • Priprava podlag za izbiro živil v sklopu ukrepa dopolnilne varovalne prehrane. Usklajevanje izvajanja ukrepa med dobavitelji in uporabniki hrane. Izvedba izobraževanja tehničnega osebja v vrtcih in šolah. • Izvedba učnih ur za otroke v vrtcih Mežica, Črna in Žerjav. • Objava prispevkov o izvajanju programa in priporočil za zmanjšanje izpostavljenosti v lokalnih glasilih. • Vzdrževanje spletne strani z informacijami v zvezi s programom. • Priprava in predstavitev strokovnih prispevkov v zvezi s programom na strokovnih srečanjih. • Informiranje drugih zainteresiranih deležnikov, zagotavljanje informacij za medije itd.			
2.9	Ocena onesnaženja v širšem bivalnem okolju	Aktivnosti v letu 2019 niso predvidene		
2.10	Spremljanje prašnih delcev v zraku			20.000,00 EUR
ARSO	Nadaljevanje izvajanja spremljanja prašnih delcev v zraku na lokaciji v Žerjavu			
2.11	Spremljanje tal in vode			17.500,00 EUR
ARSO	Izvajanja spremljanja na površinah, kjer so bili izvedeni in kjer so predvideni ukrepi za izboljšanje kakovosti okolja ter na lokacijah, kjer so otroci s povišano vsebnostjo svinca v krvi			
2.12	Usklajevanje priprave letnih programov ukrepov in poročil o izvajanju programa ter strokovni nadzor nad izvajanjem ukrepov iz tega odloka na operativni ravni			12.500,00 EUR

NIJZ	Usklajevanje priprave predlogov za letni načrt ukrepov: • Priprava predlogov nalog, ki jih izvaja NIJZ, in skupaj z ARSO priprava programa spremljanja okolja (zraka, tal). • Združitev končnih načrtov ukrepov, ki jih pripravita občini, z načrti spremljanja in informacijsko-motivacijskih dejavnosti v predlog obdobjnega načrta ukrepov, ki se pošlje MOP. • Priprava ocene stanja s predlogi prednostnih nalog in pregled izvedenega. • Redno spremljanje stanja na terenu, pregled napredka zastavljenih aktivnosti. Pregledi lokacij, kjer so bile ugotovljene povišane vsebnosti svine v krvi otrok. • Ocena poteka programa s poročilom in napredka. • Priprava letnih poročil o izvajanju programa z opisom izvedenih aktivnosti. • Pregled rezultatov spremljanja vsebnosti svine v krvi otrok, spremljanja tal in zraka, pregled izvedbe zastavljenih aktivnosti ter na podlagi navedenega ocena napredka programa glede zastavljenega cilja.			
------	--	--	--	--

PRILOGA 2: RAZLAGA DEL, KI SO VKLJUČENA V POSAMEZNE AKTIVNOSTI

UKREPI po točkah iz priloge 2 odloka	RAZLAGA UKREPA
2.1 Zamenjava onesnažene zemlje in zasejanje trave na javnih površinah, ki so namenjene zadrževanju otrok	V sklopu ukrepa se zlasti izvaja menjava vrhnje plasti onesnažene zemlje s čisto zemljo oziroma drugo talno podlago, ki preprečuje dviganje prahu oziroma stik otrok z onesnaženimi tlemi. V ukrep so lahko uvrščene tudi druge aktivnosti, ki zmanjšujejo izpostavljenost otrok težkim kovinam na otroških igriščih oziroma vnos teh v telo, kot so: ureditev higienskih kotičkov s pitno vodo na igriščih, poti na otroških igriščih, igral in okolice, vzdrževanje neonesnaženega materiala v peskovnikih, drugi ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti ali vnosa težkih kovin v sklopu otroških igrišč, če je podana ustrezna strokovna razlaga doseženega učinka.
2.2 Preplastitev javnih površin, kjer se gibljejo in zadržujejo otroci	V sklopu ukrepa se izvajajo preplastitve makadamskih in drugih neustrezno utrjenih površin, iz katerih se dviguje onesnaženi prah. Ukrep se izvaja na igriščih, dvoriščih, cestah, parkiriščih oziroma vseh drugih površinah v okolici, kjer bivajo in se gibljejo otroci ter obstaja možnost raznosa onesnaženega prahu v prostore in na z njimi povezane površine.
2.3 Mokro čiščenje javnih površin	V sklopu ukrepa je predvidena organizacija mokrega čiščenja utrjenih površin, na katerih se nabira onesnaženi prah. Ukrep vključuje zagotovitev ustreznega stroja z dodatno opremo ter usposobljenih delavcev in materiala za izvajanje mokrega čiščenja. V okviru ukrepa se lahko izvajajo tudi druge aktivnosti, povezane s preprečevanjem prašenja onesnaženega materiala z utrjenih površin, če je pripravljena ustrezna strokovna razlaga učinka ukrepa glede preprečevanja izpostavljenosti in vnosa težkih kovin.
2.4 Ureditev golih javnih površin z rastlinskimi prevlekami	V sklopu ukrepa se izvaja ureditev golih oziroma slabo poraščenih površin s čisto zemljo in zatravitvijo ter hortikulturno ureditvijo. Ukrep se izvaja na naseljenih območjih, kjer so gole površine. Ukrep se izvaja tudi v kombinaciji z drugimi ukrepi z namenom doseganja celovitega učinka in preprečevanja nastajanja oziroma širjenja golih površin.
2.5 Ureditev lokacij za varno vrtnarjenje	V sklopu ukrepa je predvidena ureditev namenskih površin s čisto zemljo za vrtnarjenje. Aktivnost vključuje ureditev gred oziroma vrtičkov s čisto zemljo, okolice vrtov, prostora za shranjevanje opreme, zagotovitev dostopa do čiste vode.
2.6 Dodeljevanje subvencij za zagotovitev varovalne prehrane javnim vzgojno-izobraževalnim zavodom in drugim javnim zavodom za vzgojo, izobraževanje in zdravstveno varstvo otrok	V sklopu ukrepa se izvajata zagotovitev in priprava dodatnih živil oziroma jedi z večjo vsebnostjo snovi, ki krepijo zdravje in z rednimi obroki ovirajo vezavo svinca v telesu. Prednostno se v okviru ukrepa zagotavljajo kakovostna ekološko pridelana živila, priprava živil pa je usmerjena v ohranitev njihovih pozitivnih hranilnih lastnosti.
2.7 Čiščenje fasad in ostrešij stavb, namenjenih za bivanje	V sklopu ukrepa se izvaja celovito čiščenje podstrešij oziroma ostrešij javnih objektov, kjer je deponiran onesnaženi prah. Ukrep vključuje ureditev dotrajanih fasad javnih objektov, s katerih se lušči obremenjeni material, ter ureditev ostrešij z zamenjavo onesnaženih materialov in preprečevanjem ponovnega vnosa

	obremenjenega prahu na podstrešja stavb.
2.8 Vzpostavitev in izvajanje obveščanja in ozaveščanja prebivalcev o možnih virih strupenih kovin in načinih zmanjšanja njihovega vnosa v telo ter o varni in varovalni prehrani	V sklopu ukrepa se izvajajo informiranje javnosti in občutljivih skupin o poteku in rezultatih programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja, informiranje občanov o lastni aktivnosti za zmanjšanje izpostavljenosti težkim kovinam in spodbujanjem zanj ter za zmanjšanje njihovega vnosa v telo in njihove vezave v telesu. Izvaja se spremljanje programa dopolnilne varovalne prehrane v vrtcih in šolah in nudi se ustrezna strokovna podpora. Zagotovljeni so redno strokovno svetovanje, informativne točke in vzdrževanje spletne strani sanacijskega programa.
2.9 Ocena onesnaženja v širšem bivalnem okolju	V okviru ukrepa je predvidena ocena onesnaženja okolja in izpostavljenosti prebivalstva težkim kovinam na območjih, nekoliko oddaljenih od središč (Mežica, Žerjav, Črna), kjer so podatki o obremenjenosti okolja še pomanjkljivi.
2.10 Spremljanje prašnih delcev v zraku	V okviru ukrepa se izvaja spremljanje prašnih delcev in težkih kovin v njih na lokacijah v Zgornji Mežiški dolini. Ukrepi vključujejo redne meritve na določenih lokacijah in ciljne meritve za pridobitev dodatnih informacij. Izvajajo se vzorčenje in laboratorijske analize ter pripravljajo poročila.
2.11 Spremljanje tal in vode	V okviru ukrepa se izvaja spremljanje vzorcev tal na lokacijah, kjer so bili izvedeni ali predvideni ukrepi za izboljšanje kakovosti okolja. Ukrepi vključujejo izvedbo vzorčenja na izbranih lokacijah in potrebnih laboratorijskih analiz ter pripravo poročil, mnenj in predlogov.
2.12 Usklajevanje priprave letnih programov ukrepov in poročil o izvajanju programa ter strokovni nadzor nad izvajanjem ukrepov iz tega odloka na operativni ravni	V okviru ukrepa se zagotavljajo priprava letnih načrtov, nadzor nad izvajanjem zastavljenih načrtov, ocenjevanje, informacijska podpora, analize in priprava poročil.